

SĄD NAJWYŻSZY
Rzeczypospolitej Polskiej

Do druku nr 2353

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego
Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

Warszawa, dnia 29 marca 2018 r.

BSA II-021-111/18

Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 marca 2018 r., GMS-WP-173-79/18 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do *komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe.*

Z wyrazami szacunku

Uwagi Sądu Najwyższego
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe

Opiniowany projekt ustawy ma na celu dostosowanie uchwalonej w 1984 r. ustawy Prawo prasowe do obecnie obowiązującego otoczenia normatywnego.

Pierwsza z proponowanych zmian polega na zastąpieniu wyrażenia „każdy obywatel” wyrazem „każdy”. W ten sposób art. 5 ust. 1 ma deklarować prawo wszystkich osób znajdujących się na terytorium RP do udzielania informacji prasie. Zmianę taką należy ocenić pozytywnie. Z art. 10 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (EKPC) wynika, że każdy ma prawo do wyrażania opinii. Z kolei zgodnie z art. 1 EKPC „Wysokie Układające się Strony zapewniają każdemu człowiekowi, podlegającemu ich jurysdykcji, prawa i wolności określone w Rozdziale I niniejszej Konwencji”. Prawo do wolności słowa, podobnie jak inne prawa określone w EKPC, przysługuje zatem nie tylko obywatelom, ale każdej osobie przebywającej na terytorium RP. Podobnie Konstytucja RP stanowi w art. 54 ust. 1, że „Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji”, co można odróżnić pod względem podmiotowym od sytuacji, kiedy dane prawo przysługuje tylko obywatelom (vide np. art. 62 ust. 1 oraz 67 ust. 1 Konstytucji RP). Konstytucja deklaruje też w art. 37 ust. 1, że „Kto znajduje się pod władzą Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności i praw zapewnionych w Konstytucji”. I choć trudno zgodzić się z zawartym w uzasadnieniu projektu stwierdzeniem, że obecna treść art. 5 ust. 1 ustawy Prawo prasowe pozbawia prawa do udzielania informacji prasie osoby niebędące obywatelami, gdyż przepis ten trzeba uznać jedynie za pewną deklarację rangi ustawowej, bez której i tak prawo do wolności słowa wynikałoby z Konstytucji czy EKPC, to jednak proponowana zmiana pozwoli w pełni oddać treść art. 10 ust. 1 i 1 EKPC oraz 54 ust. 1 i 37 ust. 1 Konstytucji RP.

Zmiana art. 16 ust. 1 Prawa prasowego będzie naprawieniem wieloletniego zaniedbania ustawodawcy polegającego na odwołaniu się do nieobowiązującego od 1 września 1998 r. kodeksu karnego z 1969 r., penalizującego w art. 254 niezawiadomienie o wskazanych w tym przepisie przestępstwach. Obecnie odpowiednikiem art. 254 jest artykuł 240 § 1 k.k. z 1997 r., stąd konieczność dokonania stosownej korekty.

Dostosowaniu przepisów prawa prasowego do obecnie obowiązującego kodeksu karnego ma służyć także zmiana wprowadzonego w 1990 r. art. 37a Prawa prasowego poprzez rezygnację z określenia przypadku mianem kary dodatkowej. Nowy kodeks karny nie zna już bowiem kategorii kar dodatkowych, a przypadek, będący początkowo jednym ze środków karnych (uchylony art. 39 pkt 4 k.k.) jest dzisiaj uregulowany w k.k. w dziale VA noszącym tytuł „Przypadek i środki kompensacyjne”.

Z uwagi na powyższe względy opiniowany projekt należy ocenić pozytywnie. Można jedynie zwrócić uwagę na jeszcze jedną niespójność systemową wynikającą z daty uchwalenia ustawy. Otóż w art. 13 ustawy Prawo prasowe ustawodawca posługuje się pojęciem „danych osobowych i wizerunku”, w sytuacji, kiedy zarówno na gruncie ustawy o ochronie danych osobowych z 29 sierpnia 1997 r., (t. jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 922 ze zm.) jak i Rozporządzenia ogólnego UE 2016/679 w sprawie ochrony danych osobowych z 27 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE nr L 119 z 4 maja 2016 r.) nie ma wątpliwości co do tego, że wizerunek należy do kategorii danych osobowych. Można byłoby zatem zastąpić w/w pojęcie przez „danych osobowych, w tym wizerunku” czy też „wizerunku i innych danych osobowych” (vide np. art. 190a § 2 k.k.).